

Salvador Valero
Ràdio Cadena València
(La ventanilla)

«Intente fer la ràdio que em naix, és a dir, no sé ni vull fer teatre davant el micro. Intente comunicar-me de forma natural i directa, també faig un esforç per fer entrar en joc la im-

aginació dels oients. Per això em mostre davant del micro tal com sóc, sense trampes ni cartó. Pense que, davant del micròfon, no basta mostrar-se obert, cal ser obert. Serviria de molt poc fer com que u es preocupa del que interessa al receptor si aquesta preocupació no respon a un sentiment profund i real. Jo el que intente comunicar a

la gent és que val la pena viure amb emoció, humor i sense por. No tinc mes pretensions. La ràdio és un mitjà ple de creativitat i comunicació i amb un àmplia capacitat de seduir. És el millor instrument per a dir el que es du dins i contar-ho als altres».

Odette Pinto,
Ràdio Miramar
(Las tardes de Odette)

«M'agrada fer ràdio perquè és un dels mitjans més màgics i al mateix temps més comunicatius, i perquè durant quatre hores cada tarda m'ho passo de meravella, i penso que les senyores que m'escollten s'ho estaran passant igual de bé. La ràdio permet ajudar moltes persones que poden estar angoixades per coses com que han perdut un gos i el poden trobar a través de la ràdio, o bé els puc treure de dubtes sobre temes mèdics en un espai de salut que fem...»

La ràdio és un mitjà que permet desdramatitzar la vida quotidiana, i fer que els oients puguin passar una estona agradable i divertida, a més de poder-se informar. El meu públic és sobretot femení, dones de tot tipus, edat, situació cultural i social, amb una dedicació especial a les mestres-sea de casa, però, és clar, sense oblidar els homes».

amb la programació estatal més freqüentment que amb la pròpia.

Una altra de les característiques que s'observen en aquest esquema és la fidelitat de l'oient valencià a les velles i grans cadenes: SER, RNE i COPE. Malgrat les innovacions i fórmules radiofòniques que s'han inventat les noves emissores, l'audiència d'aquest país s'estima més escoltar les coses de sempre encara que d'una altra manera. Segons les dades d'aquest quadre, la SER FM Mediterráneo ocupa el primer lloc d'audiència al País Valencià i, segons la SER, és el programa *Los cuarenta principales* un dels que donen l'índex més alt d'oients.

Quant a Ràdio Nacional, RNE, segona en la llista d'audiència, alguns estudis a nivell estatal apunten que són els informatius els de major audiència i alguns altres programes a nivell local.

Però les emissores que, segons els professionals de la comunicació al País

Valencià, estan donant joc a la programació local i augmenten el nombre de l'audiència són Ràdio Cadena i la Cope.

Prenent com a base les poques dades que hi ha en el panorama radiofònic valencià, s'han establert les següents premisses: els programes de servei públic ciutadà són els que sempre han comptat en aquest país amb el major nombre d'audiència, i que en la programació local es fa un ús marginal del valencià, excepte en emissores com Ràdio Cadena FM on tota la programació és en aquesta llengua.

A quien corresponda, programa de Salvador Valero, és un dels exemples típics de l'alt índex d'audiència d'aquest tipus de programes de servei públic. També dos musicals, *Disco Mode*, d'Enric Ginés i *Cada cançió un recuerdo*, s'emporten les xifres més altes d'audiència els últims anys a nivell local. □

CATALUNYA RÀDIO, RAC I CATALUNYA MÚSICA, MIG MILIÓ D'OIENTS

Emissores de la Generalitat, les claus d'una embranzida

Catalunya Ràdio ha aconseguit, en cinc anys de funcionament, assolir una mitjana diària de 370.000 oients, que sumats als de Ràdio Associació de Catalunya i als de Catalunya Música, les altres dues emissores de la Generalitat, arriben ja al mig milió.

F. N.

«Escolteu Catalunya Ràdio, encara en període de proves». Eren les 0 hores en punt del 20 de juny del 1983, i la veu de Miquimoto —ja esplèndida però encara no tan popular— estrenava els micròfons de l'emissora. Quinze dies després, en directe i a les vuit del matí, el president Pujol la declarava oficialment inaugurada. El primer informatiu, però, no es llegiria fins el 27 de juliol: l'obria la notícia de la mort de Charlie Rivel.

L'octubre de 1984, els estudis d'audiència atribuïen ja a l'emissora de la Generalitat una mitjana diària de 37.000 oients. L'abril del mateix any començava a emetre, encara en proves, la ressuscitada Ràdio Associació de Catalunya, la segona institucional, i els dirigents de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió es posaven a pensar en una tercera, dedicada a la música clàssica. Catalunya Música, però, trigaria encara tres anys en néixer: la inaugurava Victòria dels Angels des del

Adelina Castillejos.

Palau de la Música, el 10 de maig del 1987.

A l'octubre de 1987, segons les enquestes, les tres emissores institucionals tenien ja 370.000 oients diaris, en un ascens que ara, segons l'últim estudi del passat més de març, ha arribat ja al mig milió. ¿Com es distribueixen? Catalunya Ràdio, que abasta tot el Principat, la Catalunya Nord, la Franja i Castelló, té una mitjana de 350.000; la RAC, que arriba a Barcelona i les comarques que l'envolten, uns 97.000; i Catalunya Música, que tan sols es pot sentir a l'àrea metropolitana de Barcelona, 54.000 oients.

¿Per què aquesta embranzida? Segons els treballadors més antics de la casa, l'èxit de les emissores de la Generalitat té les seves arrels en la línia i el disseny de la programació, molt acurada, i ha estat ajudat decisivament per la crisi d'algunes de les emissores

Àngel Casas Catalunya Ràdio («Àngel Casas i companyia»)

«M'agrada la ràdio perquè és la primera feina que em van encomanar, quan començava, l'any 67. Crec que, de tots, és el mitjà més fresc i directe, on hi ha menys manipulació des del punt de vista creatiu i tècnic. No vull dir que la televisió sigui manipuladora, sinó que en el producte final sempre intervenen més persones i més mitjans. A la ràdio esteu sols tu i l'oient, no hi ha res més.

El meu programa, per com és i a l'hora que es fa, pot tenir una audiència molt diversa, des de la mare que porta els fills del col·legi a casa, en el cotxe, fins a l'home que surt de l'oficina, el que s'està dibuixant al seu des-

patx... No sé, no es tracta només d'imaginar-te l'oient, sinó també les condicions en què t'estan escoltant, tan variables. Per això jo no penso, quan faig el programa, en una persona o un grup de persones determinades, sinó que el faig com si fos una xerrada de cafè a mitja tarda amb els amics. Crec que això també agrada als que ens està escoltant».

Instal·lacions de Catalunya Ràdio a Diagonal, 614.

més tradicionals a Catalunya, com Radio Barcelona, de la SER, que han anat perdent la seva identitat a mesura que eren més i més absorbides per les cadenes estatals a les quals pertanyen, i amb les quals connecten *en cadena* —en espais dirigits a tot l'estat— cada vegada més sovint.

Catalunya Ràdio va plantejar-se, de bon començament, fer la competència a les grans emissores que emetien en castellà, i no a les més petites, com Ràdio 4, que feien ràdio en català. Els primers caps de la Corporació van optar, doncs, per dirigir els continguts de la programació a una audiència de classe alta o mitjana-alta, «potser la menys explotada per la resta d'emissores».

Tot i amb l'obligació legal d'autofinanciar-se en part amb la publicitat, la primera emissora institucional jugava amb l'avantatge de no haver de sotme-

tre's al bombardeig de falques que pateixen les privades, i podia permetre més *luxes* qualitatius.

Amb una programació típica de les ones mitjanes, tot i emetre en freqüència modul·lada, Catalunya Ràdio pretén reflectir en el seu estil «alguns dels trets del caràcter català», tot defugint populismes «excessius» i posats «carinclons» com els que s'han anat fent un lloc en altres emissores, expliquen els seus dirigents. Una Encarna Sánchez, asseguren a Diagonal 614, «seria tan estranya en aquesta emissora com un Loco de la Colina o uns Gomaes-puma.

Les emissores de la Generalitat han apostat fort pel fitxatge de noms coneguts per la televisió, com Àngel Casas o Àngels Barceló, i de personatges ja populars per la seva feina en altres emissores, com Adelina Castillejo o

Enric Ginés, Ràdio Popular de València (Discomode)

«La ràdio és l'únic ofici que he tingut en la meua vida. Vaig començar als 18 anys i ara en tinc 50, així que ja pots imaginar-te, no sé fer altra cosa. El pròxim 27 d'octubre el programa Discomode complirà 27 anys, 27 anys d'emissió ininterrompuda, ¡lot un rècord!

Quant a l'estil de ràdio que faig crec que és el que no vol fer ningú perquè els fa vergonya, perquè el consideren hortera. ¿Per què? Bé, la Cope em paga perquè siga rendible i els programes radiofònics que van dedicats a un públic minoritari i elitista no fan dividends.

Jo faig ràdio per al gran públic, per a la massa, i aquesta no va més enllà d'U2. M'agrada l'oient a qui m'adrece perquè crec que és jovial i el que busca és distraure's. Faig ràdio de masses intencionadament, si de passada informe i puc col·laborar al món de la cultura, doncs millor». (Enric Ginés va rebre el 1976 el premi Record World que atorga la ciutat de Nova York al millor comentarista de discos d'Europa).

Josep Cuní. Pel que fa als informatius, els segons en audiència després dels de RNE, Catalunya Ràdio inverteix molts milions mensualment en una redacció —més de cinquanta persones, comptant esportius— dotada dels millors mitjans, amb corresponsals arreu i alta professionalitat.

Evitar la competència interna, tot

parcel·lant la programació i fent-la complementària, ha estat un altre dels objectius d'aquesta emissora que, entre d'altres dades curioses, té més oients masculins que femenins —per pocs punts, però— i manté una mitjana d'audiència diària sense grans alts i baixos, potser la més constant dels diàls catalans. □

CAP DE PROGRAMES I CONDUCTOR-ESTRELLA DE CATALUNYA RÀDIO

Josep Cuní: «Convèncer, més que seduir»

Procedent de Ràdio Barcelona, on aconseguí un èxit considerable i dos premis Ondas amb programes com «Solos en la madrugada», «Radio Week-end» o «La radio al sol», Josep Cuní entrà a Catalunya Ràdio a l'hora zero. Ara n'és el cap de programes i condueix «El matí de Josep Cuní», l'espai estel·lar dels matins.

Fúlvia Nicolàs

—¿Què passa als matins de Josep Cuní?

—Que estem aconseguint fer allò que se'n diu *magazine* informatiu, un tipus de programa encara no catalogat però que s'està imposant arreu... De nou a dotze del matí oferim temes d'actualitat, tant dels que són notícia als informatius com aquells que no, però dels quals parla la gent al carrer, i ho fem amb entrevistes, amb debats, amb tertúlies, amb col·laboracions i, sobretot, amb la participació dels oients, que truquen i diuen allò que pensen.

Hi ha gent com la Teresa Pàmies, els dimecres, que il·lustra una crònica social amb un bolero; o en Baltasar Porcel, que amb la seva ironia i el seu inconformisme posa entre l'espasa i la paret un entrevistat; o Alfred Rodríguez Picó, al qual la gent pot trucar i demanar-li quin dia farà la setmana vinent per anar a la platja... o Antoni Basses i Lluís Canut, que treuen punta als temes esportius, o la Marta Pessarrodona, que fa un consultori a l'inrevés, molt particular, o Jordi Bordas, que fa una crònica negra tres dies per setmana... Al costat del tema polític, o econòmic transcendent, hi posem la vida quotidiana, sempre donant la possibilitat al ciutadà anònim, a l'home

Josep Cuní: «Cada matí ens ho juguem tot».

del carrer, que truqui i en digui la seva.

—¿I això explica el seu ascens fulgurant d'audiència?

—No ho sé... Jo el que sé és que no hi ha secrets, que no amaguem res. Si n'hi ha, són dos: treballar molt dur moltes hores al dia i fer-ho amb il·lusió i procurant que els que treballen

amb tu també en tinguin. Tinc un lema, i és pensar que qualsevol dia pot ser l'últim, i per això mateix també pot ser el primer; cada matí ens ho juguem tot. I deu anar bé, perquè no tan sols cap convidat es nega a venir, sinó que sempre se n'ofereixen més dels que hi caben, així que hem de ser molt severos en la selecció, lluitar per una línia estrictament professional i donar allò que creus que interessa. I també hi deu comptar una gran capacitat de reacció davant de la notícia: analitzar-la, donar-li la volta, veure què amaga i, sobretot, què en pensa l'oient.

—¿Com voldries que se sentís l'oient quan has acabat el programa?

—M'agradaria que la persona que m'ha escoltat quedés distretament informada, que sentís que se li ha donat companyia i, al mateix temps, se l'ha informat o se li ha ampliat la informació que tenia. Aconseguir la confiança que se'ns diu que provoquem és fruit de treballar amb mètode, de no fer volar coloms. Crec que mai no hem hagut de rectificar ni corregir res del que hem dit en aquests quatre anys.

—Deu ser difícil mantenir la independència, en aquesta situació.

—No sé si ho és o no. Fent honor a la veritat he de dir que no he rebut mai una pressió, ni una trucada ni una insinuació. I és cert, no he de quedar bé amb ningú ni dec cap favor, perquè a mi em van venir a buscar, aquesta feina no la vaig demanar. Estic molt agraït de tenir-la, és clar, però no dec res. Et poden suggerir temes i convidats, és clar, i tinc moltes cartes i trucades: de gent anònima, de coneguts, de persones importants, de relacions públiques, de secretaris i secretàries...

—¿A qui més t'agradaria entrevistar?

—Ara m'agradaria entrevistar Fidel Castro, i ja he fet la gestió oportuna fa mesos... però no crec que funcioni. També m'agradaria entrevistar la Barbra Streissand, una especial devoció que tinc. I ara tindrà l'oportunitat de fer una altra entrevista que em ve molt de gust, a París, que és la Glòria Lasso. És la música de quan era petit, sempre m'ha agradat molt... no ho sé. A mesura que van passant els anys vas tenint la possibilitat d'anar coneixent la gent que t'interessa, i arriba un mo-